

**POWIATOWA STACJA SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNA
W KOLBUSZOWEJ**

Adres: 36-100 Kolbuszowa, ul.11-go Listopada 10

tel. 0 17 2271150; fax 0 17 2271150

e – mail: psse.kolbuszowa@gis.gov.pl

**Informacja o stanie bezpieczeństwa
sanitarnego powiatu kolbuszowskiego
za 2018r.**

Sporządził :

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Kolbuszowej

10.03.2019r. Barbara Dudzińska

Data i podpis

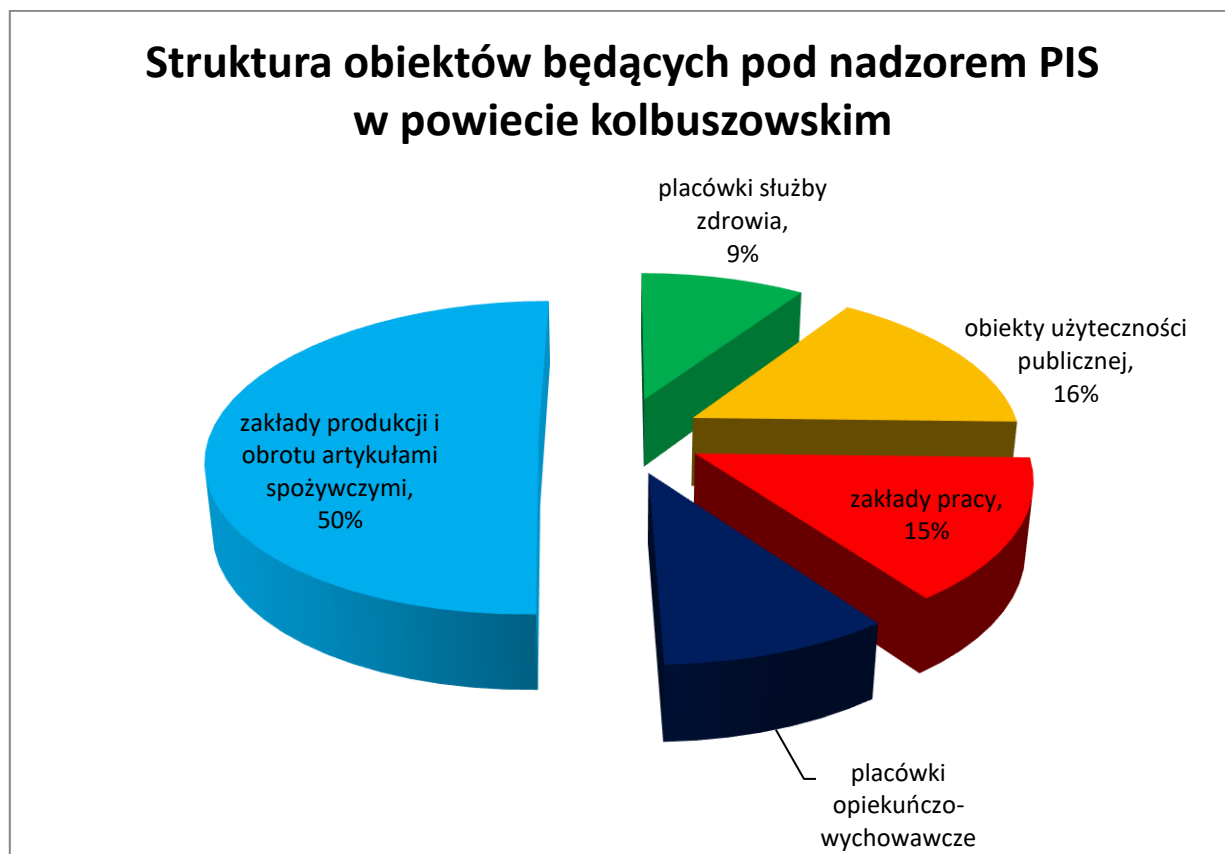
I. Informacja ogólna o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Państwowa Inspekcja Sanitarna zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 r. Dz. U. z 2019r poz. 59 (ustawa o PIS) jest powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami: higieny środowiska, pracy, procesów nauczania i wychowania, wypoczynku i rekreacji, zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku, higieniczno-sanitarnymi jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne. Celem jest ochrona zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Ogólna charakterystyka Powiatowej Stacji Sanitarno -Epidemiologicznej w Kolbuszowej

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna działa na terenie powiatu kolbuszowskiego. Działalność stacji jest oparta na współpracy z Wojewódzką Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Rzeszowie i jej Oddziałami Laboratoryjnymi w Tarnobrzegu, Sanoku, Przemyślu.

Nadzór sanitarny jest prowadzony przez Państwową Inspekcję Sanitarną w Kolbuszowej w 890 obiektach (liczba obiektów w dniu 31.12.2018r), tj.: 84 placówkach służby zdrowia, 142 obiektach użyteczności publicznej, 130 zakładach pracy, 85 placówkach oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych, 449 zakładach produkcji i obrotu artykułami spożywczymi, przedmiotami użytku, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, kosmetykami oraz innymi wyrobami mogącymi mieć wpływ na zdrowie ludzi. Jako iż w skład 1 obiektu, może wchodzić kilka placówek, np. z przedszkola, szkoły, stołówki, gabinetu opieki medycznej, bieżący nadzór będą tam pełnić pracownicy kilku pionów, ale obiekt wykazany jest jeden w raz w ewidencji Stacji.

Personel:

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kolbuszowej na koniec 2018r. zatrudniała 15 osób (12,75 etatu), w tym w nadzorze bieżącym (z uwzględnieniem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego) było zatrudnionych 11 osób (11 etatów), 4 osoby obsługi (1,75 etatu).

Pracownicy odpowiedzialni za kontrolę są przeszkoleni, mają odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie oraz wiedzę na temat wymagań dotyczących inspekcji, które mają przeprowadzać. Pracownicy posiadają odpowiednie wykształcenie i umiejętności do zajmowania danego stanowiska i realizacji powierzonych obowiązków, uzupełniane i pogłębiane na szkoleniach.

System Jakości:

Inspekcja Sanitarna w powiecie kolbuszowskim posiada od 2002r. wdrożony system jakości działalności kontrolnej. Obecnie w oparciu o Normę PN-EN ISO/IEC 17020:2012 – *Ocena zgodności -- Wymagania dotyczące działania różnych rodzajów jednostek przeprowadzających inspekcję*, który jest systematycznie doskonalony. System ten pozwolił na pełniejszą i sprawniejszą ocenę kontrolowanych obiektów w zakresie zgodności z wymaganiami. Wdrożone procedury i instrukcje pozwalają na ocenę jakości pracy personelu i szybkie reagowanie na stwierdzone nieprawidłowości.

Ocena Wyników Kontroli Zewnętrznych (Jednostki Nadrzędne, Instytuty, Itp.)

W 2018r. były przeprowadzane kontrole zewnętrzne Stacji, sprawowane przez;

- Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Rzeszowie – Wyniki kontroli były zadowalające, drobne uwagi w poszczególnych pionach dotyczyły prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego. Wytyczne te zostały uwzględnione w pracy bieżącej i podczas sporządzania planów na 2019r.
- Również został przeprowadzony audit zewnętrzny przez auditorów powołanych przez Dyrektora Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rzeszowie. Audit zrealizowano zgodnie z programem auditów na 2018r, audit w zakresie rozporządzenia WE Nr 882/2004, które dotyczy urzędowej kontroli żywności. Auditorzy stwierdzili zgodność przeprowadzanych urzędowych kontroli żywności z wymogami rozporządzenia WE Nr 882/2004.

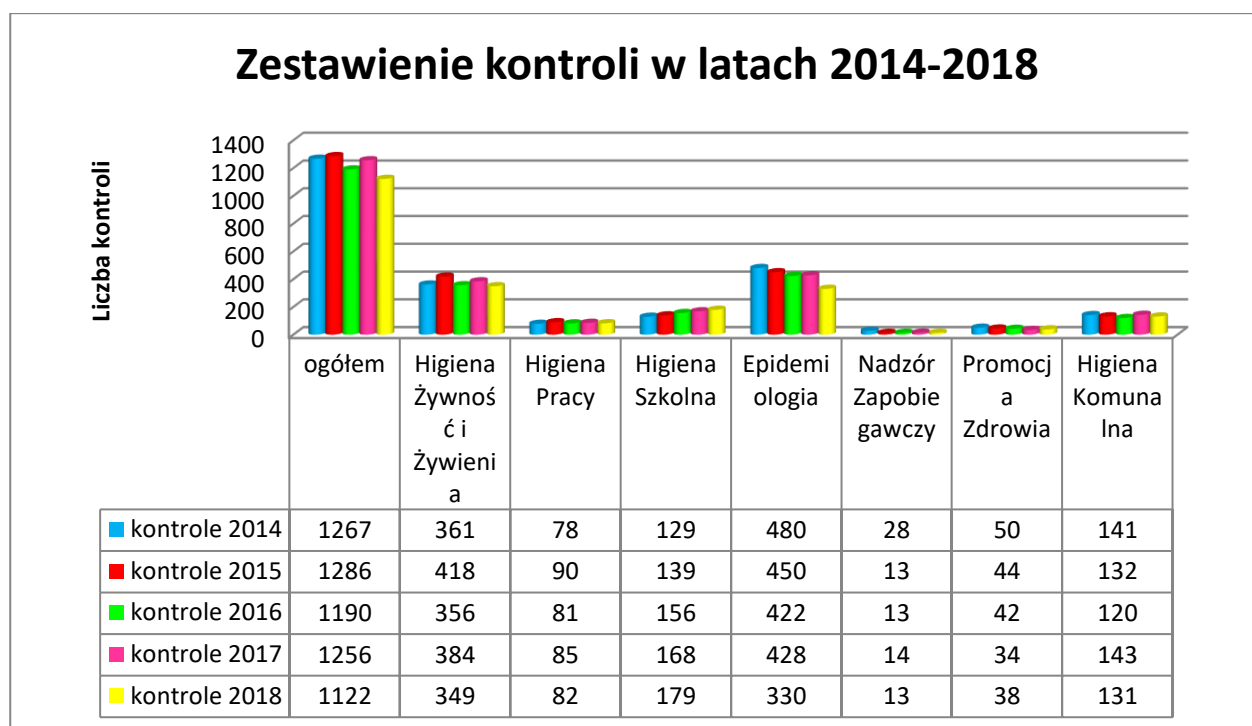
Współpraca:

W 2018 roku poszczególne komórki organizacyjne wykonujące czynności kontrolne współpracowały między innymi z: Inspekcją Weterynaryjną, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Kolbuszowej, Inspekcją Ochrony Środowiska, Państwową Inspekcją Pracy, Państwowym Zakładem Higieny w Warszawie, Instytutem Żywności i Żywnienia w Warszawie, Instytutem Medycyny Pracy i Zdrowia Środowiskowego w Sosnowcu, Policją, Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy. Kontynuowano również współpracę z jednostkami samorządowymi Starostwa i Gmin z terenu powiatu Kolbuszowskiego, zakładami opieki zdrowotnej, stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi, organizacjami pożytku publicznego itp.

Podstawowe dane o działalności nadzorczej Państwowej Inspekcji Sanitarnej Powiatu Kolbuszowskiego w 2018 roku.

W 2018r w skali powiatu miało miejsce 1122 kontrole (wizytacje), w tym w ramach bieżącego nadzoru sanitarno-epidemiologicznego przeprowadzono 824 kontrole. Wydano 413 decyzji, w tym 286 stanowiło decyzje wydaną w wyniku naruszenia wymagań higienicznych i zdrowotnych, lub na mocy, których strona nabyła prawo, jak również decyzje zmieniające treść wydanych decyzji, decyzje w sprawie chorób zawodowych. Wydano 41 postanowień. Nałożono 24 mandaty, na kwotę 3100 zł.

Porównując liczbę przeprowadzonych kontroli sanitarnych oraz prowadzonych postępowań administracyjnych w ostatnich latach, są to wielkości zbliżone. Liczba wydanych mandatów karnych taka sama jak w roku poprzednim. Spory spadek liczby kontroli odnotowano w pionie Epidemiologii, (247 wywiadów w 2018r, 331 wywiadów w 2017r). Mniejsza liczba wywiadów epidemiologicznych świadczy o spadku liczby zachorowań na choroby zakaźne oraz o spadku liczby osób narażonych na kontakt z osobami chorymi. Sukcesywnie rośnie liczba kontroli w pionie Higieny Szkolnej, ma to związek z rosnącą liczbą placówek wypoczynku i przeprowadzanych kontrolach poszczególnych turnusów wypoczynku. Od kilku lat obserwujemy znaczny wzrost organizowanych turnusów wypoczynku letniego oraz zimowego, zarówno w miejscu zamieszkania jak i poza.

Kierunki działania PSSE Kolbuszowa na 2018 rok zostały zaplanowane i określone szczegółowo w tzw. planie zasadniczych przedsięwzięć na 2018 rok, w którym zawarto planowaną liczbę i miejsca kontroli. Plan ten został wykonany w całości.

Wykonywanie badań

Zakres wykonywanych badań wynika z corocznych wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, w których są wskazane kierunki działań i zagadnienia do realizacji przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Na ich podstawie tworzone są Plany Zasadniczych Przedsięwzięć.

Higiena Żywności i Żywienia corocznie otrzymuje „Plany pobierania próbek do badań żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla PIS”, w których wskazane są ilość, asortyment żywności i zakres badań. W razie potrzeby próbki pobierane są również poza planem. W przypadku, gdy zbadane próbki nie spełniają wymagań, PSSE podejmuje dalsze działania administracyjne w celu wycofania z rynku żywności szkodliwej dla zdrowia. W ramach prowadzonego nadzoru nad bezpieczeństwem żywności i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością pobrano do badań laboratoryjnych 125 próbek żywności. Dwie próbki soli jodowanej zostały zakwestionowane z powodu zaniżonej zawartości jodu – sprawę przekazano do PPIS we Wrześni ze względu na siedzibę producenta zakwestionowanego środka spożywczego. Jedna próbka soli jodowanej została zakwestionowana ze względu na nieprawidłowe znakowania – sprawę przekazano do PPIS w Dębicy ze względu na siedzibę producenta zakwestionowanego środka spożywczego. Jedna próbka posiłku obiadowego (w ramach cateringu) w przedszkolu została zakwestionowana ze względu na zbyt niską zawartość kaloryczną – informację w tym zakresie przekazano do Dyrektora Przedszkola oraz Wójta Gminy prowadzącej powyższe

przedszkole. Nadzór w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego, to między innymi ocena sposobu żywienia i w tym zakresie oceniono żywienie w szesnastu stołówkach szkolnych i przedszkolnych oraz w dwóch zakładach cateringowych przygotowujących posiłki dla czternastu szkół i przedszkoli. W jednym przypadku stwierdzono, że oceniany jadłospis dotyczący szkoły podstawowej i przedszkola nie uwzględnia wymogów zawartych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia. W jadłospisach tych nie była uwzględniona porcja ryby jeden raz w tygodniu oraz porcji owoców lub warzyw w każdym posiłku. Nieprawidłowość ta dotyczyła posiłków przygotowywanych przez przedsiębiorcę przygotowującego dożywianie dla dzieci szkolnych i przedszkolnych.

Higiena Komunalna czuwa nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i na kąpieliskach, w ramach nadzoru nad zakładami produkującymi wodę i kąpieliskami, opracowują plany badań w ramach monitoringu kontrolnego i monitoringu przeglądownego. W 2018r. tutejsi pracownicy pobrali do badania 163 próby wody.

Do poboru prób odpowiednie kwalifikacje ma 4 pracowników. Próbkobiorcy posiadają odpowiednie przeszkolenie, które sukcesywnie doskonalą na kolejnych szkoleniach organizowanych przez jednostki nadrzędne, w tym Główny Inspektorat Sanitarny. Pracownicy pobierający próby dokonują poboru prób zgodnie z obowiązującymi procedurami, normami i wytycznymi dotyczącymi poboru prób.

W 2018 roku pracownicy PSSE Kolbuszowa pobrali do badania 535 próby, w tym 125 higiena żywności i żywienia, 163 higiena komunalna, 247 epidemiologia. Przeprowadzono 1376 oznaczeń fizycznych (pomiary temperatury) w zakresie mikroklimatu, pomiar wagi tornistrów, wysokości mebli szkolnych, wysokości ciała uczniów.

W zakresie badań środowiska pracy PSSE Kolbuszowa corocznie w swoich planach typuje zakłady, w których należy wykonać pomiary. Zakres badań jest ustalany na podstawie kontroli przeprowadzonej w zakładzie. W 2018r w ramach nadzoru wytypowano i wykonano w 11 podmiotach gospodarczych badania/pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia dotyczące hałasu, pyłu, wibracji ogólnej, substancji chemicznych, mikroklimatu gorącego.

W przypadku badań statutowych (w zakresie art. 6 ustawy z dn. 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi Dz. U. 2018 poz. 151) PSSE Kolbuszowa zleca badania Laboratorium Diagnostyki Medycznej w Tarnobrzegu. W 2018r. przebadano 460 osób na nosicielstwo Salmonella i Shigella. Od 2016r dla osób uczących się, mających skierowanie ze szkoły badania wykonywane są nieodpłatnie. W 2018r przebadano 88 uczniów i studentów.

II. Szczegółowa informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu kolbuszowskiego

1. OCENA W ZAKRESIE NADZORU NAD ZAKŁADAMI SŁUŻBY ZDROWIA

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych, stanu higieny w placówkach udzielających świadczeń zdrowotnych oraz ocena realizacji szczepień ochronnych zgodnie z PSO.

Sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych w powiecie kolbuszowskim, możemy uznać za dobrą. W roku 2017 nie zaistniały zdarzenia, których następstwem byłaby konieczność uruchomienia elementów zarządzania kryzysowego. Nie obserwowano epidemicznego występowania chorób zakaźnych, zaś wzrost zachorowań na niektóre choroby zakaźne miało podobnie jak w latach ubiegłych charakter sezonowy, lub było kontynuacją wieloletnich trendów obserwowanych już wcześniej. Podstawą oceny sytuacji epidemiologicznej w powiecie były dane liczbowe o zachorowaniach pochodzące z placówek leczniczych. Gromadzone informacje o chorobach zakaźnych obejmują jednostki chorobowe podlegające obowiązkowi zgłaszania z mocy Ustawy z dnia 5 grudnia 2008r o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2018 r poz.151 ze zm.)

Prowadzenie rejestracji chorób zakaźnych odbywa się zgodnie Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (ICD-10) oraz Definicjami przypadków chorób zakaźnych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego. Na podstawie uzyskanych informacji podejmowane były działania przeciwepidemiczne przez pracowników PSSE bezzwłocznie po ich otrzymaniu. W roku 2018 pracownicy na stanowisku ds. epidemiologii przeprowadzili ogółem 247 wywiadów epidemiologicznych.

Sytuacja epidemiologiczna na terenie objętym działalnością Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kolbuszowej w 2018 roku w porównaniu z zachorowaniami w roku 2017

Analizując sytuację epidemiologiczną w roku 2018 na uwagę zasługują następujące spostrzeżenia:

W grupie chorób szerzących się drogą pokarmową sytuacja w 2018 r. przedstawia się korzystniej niż w 2017r. - odnotowano spadek liczby zachorowań wywołanych pałeczkami *Salmonella* w porównaniu do roku 2017 (z 40 przypadków do 26). Odnotowano 1 rodzinne zbiorowe ognisko zachorowań wywołane ww. bakteriami. W 2018 r. wystąpił jeden przypadek posocznicy wywołanej przez pałeczki *Salmonelli*, który zakończył się zgonem.

Znacząco spadła liczba zachorowań wywołanych przez rotawirusy (prawie dwukrotny spadek liczby zachorowań: 2017 r. 94 zachorowania, 2018 r. – 50 zachorowań).

Poziom wirusowych zakażeń jelitowych wywołanych przez adenowirusy, norowirusy pozostawał na porównywalnym poziomie.

W ilości zachorowań ogółem na biegunkę i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu odnotowano spadek z 207 do 143 przypadków (w tym u dzieci do lat 2, z 59 do 48 przypadków). W grupie chorób bakteryjnych zakażeń jelitowych - wywołanych przez *Clostridium difficile* odnotowano 1 przypadek więcej niż w roku poprzedzający (2017 r. - 4 zachorowania, a w 2017 r. - 5). W 2018 roku nie odnotowano przypadków zachorowań wywołanych przez *Escherichia Coli* biegunkotwórczą.

W grupie chorób szerzących się drogą powietrzno-kropelkową odnotowano ponad dwukrotny wzrost zachorowań na ospę wietrzną (2017 r.: 75 zachorowań, 2018 r.: 170). W 2018 r. odnotowano mniej zachorowań na płonicę niż w roku 2017 (2017 r. - 27 przypadków, 2018r. - 21). W grupie zachorowań, w których zapobieganie odbywa się poprzez szczepienia ochronne w 2018 r. odnotowano 3 zachorowania na świnkę (2017 r. – 1 przypadek), 3 zachorowania na różyczkę (2017 r. – 0 zachorowań) oraz 1 zachorowanie na krztusiec (2017 r. – 0 zachorowań). Zachorowań na odrę nie odnotowano.

Nadal odnotowuje się znaczną liczbę zachorowań na boreliozę, choć liczba zgłoszonych przypadków jest niższa niż w 2017 r. (2017 r. - 149 przypadków, 2018 r. : 101 przypadków).

W 2018 r. zarejestrowano 1 nowo wykryte zakażenie HIV.

W 2018 r. odnotowano 2 przypadki posocznicy meningokokowej (z gr. B), w jednym z tych przypadków dodatkowo wystąpiło zapalenie opon mózgowych.

W ubiegłym roku odnotowano 1 przypadek posocznicy wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae* u dwuletniego dziecka.

Ponadto, w 2018 r. miały miejsce 2 przypadki bakteryjnego zapalenia opon mózgowych w przebiegu boreliozy (w 2017 r. - 1 zachorowanie).

Na uwagę zasługuje również fakt, że udało się nie dopuścić do rozprzestrzenienia się wirusowego zapalenia wątroby typu A na naszym terenie, mimo wystąpienia 1 zachorowania w roku 2017.

W roku 2018 nie zaistniały zdarzenia, których następstwem byłaby konieczność uruchomienia elementów zarządzania kryzysowego.

W załączeniu – tabela przedstawiająca zestawienia liczbowe zachorowań na choroby zakaźne i zapadalność w 2018 roku w porównaniu z okresem roku 2017:

ANALIZA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ W POWIECIE KOLBUSZOWSKIM

Jednostka chorobowa	Nr klasyfik. międzynarod.	Rok 2018 Liczba zachorowań	Zapadalność na 100000	Rok 2017 Liczba zachorowań	Zapadalność na 100000
<i>Salmonelozy</i>	A02.0	26	41,93	40	61,5
<i>Salmonelozą - posocznica</i>	A02.1	1	1,61	-	-
<i>Bak.zak.j.wyw.E.coli biegunkotwórczą</i>	A04.0-2	-	-	2	3,25
<i>Bak.zak.j.wyw. przez Clostridium difficile</i>	A04.7	5	8,06	4	6,15
<i>Bakt.zak.jelitowe inne określone</i>	A04.8	10	16,13	6	9,32
<i>Inne bakt.zak do 2 lat</i>	A04	9	14,52	5	8,13
<i>Wirus. zak. jelit wyw. przez rotawirusy</i>	A08.0	50	80,64	94	144,61
<i>Wirusowe zak.jelitowe wyw. przez norowirusy</i>	A08.1	31	50,0	30	46,15
<i>Wirusowe zak. jelit inne określone(adenowirus)</i>	A08.2-3	15	24,19	11	16,92
<i>Wirusowe zak. jelit u dzieci do l. 2</i>	A08.0-4	55	88,71	53	81,53
<i>Biegunki i zap.żół-jelit BNO -ogółem</i>	A09	143	230,64	207	318,46
<i>Biegunki u dzieci do lat 2</i>	A09	48	77,42	59	90,76
<i>Jersionozą pozajelitową</i>	A28.2	-	-	1	1,63
<i>Krztusiec</i>	A37	1	1,61	-	-
<i>Płonica</i>	A38	21	33,87	27	41,53
<i>Róża</i>	A46	4	6,45	6	9,23
<i>Borelioza z Lyme</i>	A69.2	101	162,90	149	229,23
<i>Encefalopatie gąbczaste - Choroba Creutzfeldta-Jakoba (CJD)</i>	A81.0	-	-	1	1,63
<i>Styczność i narażenie na wściekl./potrzeba</i>	Z20.3/Z24.2	13	20,97	14	21,53

<i>szczepień</i>					
<i>Inne określone wirusowe zapalenie mózgu w innych chorobach objętych MZ-56</i>	(w przebiegu ospy wietrznej)	-	-	1	1,63
<i>Ospa wietrzna</i>	B01	170	274,19	75	115,38
<i>Różyczka</i>	B06	3	4,84	-	-
<i>WZW typu A</i>	B15	-	-	1	1,63
<i>WZW typu C: wg def. z 2009/2014 r.</i>	B17.1; B18.2	-	-	6	9,23
<i>Nowo wykryte zakażenia HIV</i>	Z21	1	1,61	1	1,63
<i>Świnka</i>	B26	3	4,84	1	1,63
<i>Zapalenie opon mózgu. inne i nieokreślone</i>	G03	1	1,61	-	-
<i>Zapalenie mózgu inne i nieokreślone</i>	G04.8-9	-	-	1	1
<i>Bakteryjne zap. opon mózgowych (w przebiegu boreliozy)</i>	G04.2	2	3,23	1	1,63
<i>Bakteryjne zap. opon mózgowych i/lub mózgu inne, nie określone</i>	G00.9;G04.2	1	1,61	1	1,63
<i>Grypa ogółem</i>	J10-J11	11	17,74	10	15,38
<i>Grypa dzieci 0-14 lat</i>	J10-J11	9	14,51	8	12,3
<i>Choroba meningokokowa inwazyjna - posocznica</i>	A39.1-4	2	3,23	-	

W 2018 r. zarejestrowano 94 przypadki pokąsań, w których dominowały pogryzienia przez psy i koty. W przypadku braku możliwości wykonania u zwierząt badań weterynaryjnych (obserwacji) podejmowane były decyzje o podjęciu szczepień p/wścieklicznie - łącznie zaszczepiono 13 osób.

Od 2013 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny prowadzi na szczeblu powiatowym nadzór nad zachorowaniami na gruźlicę. W roku 2013 zarejestrowano 17 przypadków, w 2014 r. - 10 zachorowań, w 2015 - 8 przypadków, w 2016 - 9 zachorowań, a w 2017 r. – 5, 2018 r. – 10 zachorowań. Osoby chore znajdują się pod nadzorem poradni specjalistycznych, nie odnotowano przypadków uchylania się od obowiązku leczenia osób prątkujących. Osoby ze styczności z chorymi zostały przebadane w poradniach p/gruźliczych.

W 2018 r. zgłoszono ogółem 1007 przypadków zachorowań na grypę, w tym 16 osób zostało hospitalizowanych (11 z powodu objawów układu oddechowego, 5 z innych przyczyn).

W ramach kontynuowanego nadzoru Sentinel pobrano 15 próbek od chorych na grypę – w 4 próbkach stwierdzono obecność materiału genetycznego wirusa podtypu A/H1N1v, a w 6 stwierdzono obecność wirusa grypy B.

Kontrole sanitarne w placówkach udzielających świadczenia medyczne obejmowały;

- ✓ **Ocenę stanu sanitarnego pomieszczeń**, ich funkcjonalności, sprzątnięcia i czystości pomieszczeń, dezynfekcji, sterylizacji i kontroli skuteczności procesów sterylizacji, prowadzenia kontroli wewnętrznych w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych oraz postępowania z odpadami medycznymi w miejscu ich powstawania; W 2018 roku

objęto nadzorem 81 podmiotów, w których przeprowadzono 83 kontrole sanitarne. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 1 decyzję administracyjną oraz 1 decyzję płatniczą. Mandatów karnych nie nakładano.

- ✓ **Utrzymanie czystości bieżącej i porządku;** placówki medyczne posiadają opracowane procedury i schematy postępowania dotyczące planu higieny. Rodzaj sprzętu, środki myjące oraz preparaty do dezynfekcji dostosowane dla potrzeb placówek. We wszystkich placówkach stosuje się podział sprzętu do sprzątania w zależności od stref czystości mikrobiologicznej. Na terenie powiatu 1 placówka korzysta z usług firm zewnętrznych w zakresie sprzątania.
- ✓ **Dezynfekcja-** sprzętu, narzędzi, urządzeń sanitarnych, powierzchni, prowadzone zgodnie z opracowanymi procedurami; w placówkach stosowane są wyłącznie preparaty zarejestrowane i dopuszczone do obrotu przez Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych - odpowiednio przechowywane, oznakowane, posiadające aktualne terminy ważności. Karty charakterystyki dostępne i aktualne. Roztwory użytkowe preparatów sporządzane zgodnie z zaleceniem producenta, przetrzymywane w odpowiednich pojemnikach, prawidłowo oznakowanych. W jednej placówce wykazano następujące uchybienia: brak bieżącej ciepłej wody w pomieszczeniach oraz brak prawidłowego wyposażenia stanowiska do mycia rąk w gabinetach lekarskich.
- ✓ **Sterylizacja narzędzi i sprzętu medycznego;** Sterylizacja narzędzi zabiegowych we wszystkich prywatnych gabinetach stomatologicznych odbywa się w autoklawach (na stanie jest 32 autoklawy) natomiast prywatne gabinety ginekologiczne korzystają wyłącznie ze sterylnego sprzętu jednorazowego użytku. Część NZOZ-ów nie posiadając własnych autoklawów zawarła stosowną umowę z Centralną Sterylizacją. Na bieżąco, w sposób prawidłowy prowadzona jest kontrola wewnętrzna skuteczności aparatury sterylizującej (coroczne przeglądy autoklawów przez upoważnione firmy), nie kwestionowano procesów sterylizacji.
- ✓ **Gospodarka odpadami medycznymi** - wszystkie placówki posiadają opracowane procedury postępowania z odpadami medycznymi. Odpady powstałe w związku z realizacją świadczeń medycznych gromadzone są w pojemnikach odpornych na przekłucie. Pojemniki i worki posiadają prawidłowe oznakowanie i przechowywane są w przenośnych urządzeniach chłodniczych zaopatrzonych w termometr. Wszystkie podmioty posiadają podpisane umowy na odbiór i utylizację odpadów medycznych. Częstotliwość odbioru odpadów medycznych prawidłowa – co stwierdza się na podstawie okazanych kart odbioru odpadów i dokumentów potwierdzających unieszkodliwienie zakaźnych odpadów medycznych. W jednej placówce stwierdzono następujące uchybienia: nieprawidłowo opisane pojemniki z wytwarzanymi odpadami medycznymi oraz brak instrukcji selektywnego zbierania odpadów medycznych w miejscach ich powstawania.
- ✓ **Nadzór nad realizacją Programu Szczepień Ochronnych;** na terenie powiatu kolbuszowskiego świadczenia zdrowotne w zakresie szczepień ochronnych dzieci i młodzieży oraz dorosłych realizowane były przez 20 punktów szczepień – wszystkie zostały skontrolowane. PSSE prowadzi dystrybucję i nadzór nad warunkami przechowywania preparatów do szczepień ochronnych.

Mimo wydawanych przez PPIS zaleceń, nadal w 10 punktach szczepień należących do SPZOZ Kolbuszowa nie zamontowano całodobowego monitoringu temperatury w urządzeniach chłodniczych, w których przechowuje się preparaty szczepionkowe – temperatura monitorowana jest jedynie w godzinach pracy w dni robocze przez pielęgniarki. W roku 2018 wystąpiły dwie awarie chłodziarek w punktach szczepień, w wyniku których zutylizowano szczepionki na kwotę aż 7412,26 złotych.

W roku 2018 zanotowano 8 łagodnych niepożądanych odczynów poszczepiennych .

W związku z niewykonywaniem obowiązków zawartych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 25 maja 2016 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 753) w 1 punkcie szczepień wydano decyzję administracyjną w związku z nieprowadzeniem przez

lekarza sprawującego profilaktyczną opiekę zdrowotną zapisów w dokumentacji medycznej potwierdzających poinformowanie rodziców/opiekunów dziecka o obowiązku poddania się szczepieniom obowiązkowym oraz o poinformowaniu o szczepieniach zalecanych.

Pomimo działań podejmowanych ze strony personelu punktów szczepień jak również PPIS w Kolbuszowej problemem pozostają nadal osoby uchylające się od obowiązku wykonania szczepień ochronnych. Znaczny wzrost liczby takich osób w skali ogólnopolskiej ma również swoje odbicie w naszym powiecie. W roku 2018 w wyniku podjętych działań zaszczepiono 10 dzieci, których rodzice początkowo deklarowali odmowę szczepień. W stosunku do 2 osób zawnioskowano o wszczęcie postępowania egzekucyjnego. Na koniec 2018 r. wykazano 72 dzieci, w przypadku których rodzice uchylają się od wykonania obowiązkowych szczepień ochronnych. Na podstawie przedłożonych przez świadczeniodawców sprawozdań MZ 54 (roczne sprawozdanie ze szczepień sporządzonych na podstawie kart uodpornienia na dzień 31.12.2018r.) przeprowadzono analizę stanu uodpornienia w 3-ch najmłodszych rocznikach. Wykonawstwo obowiązkowych szczepień przedstawia się następująco:

STAN UODPORNIEŃ PRZECIW:

WZW B; błonicy, tężcowi, krztuścowi; poliomyelitis; odrze, śwince i różyczce Hib oraz S.pneumoniae na 31.12.2018r.

Stan uodpornienia przeciw WZW B

Rocznik	Liczba dzieci	II dawka	%	III dawka	%	II+III dawka	%
2018	558	292	52,3	179	32,1	471	84,4
2017	587	31	5,3	538	91,7	569	97,0
2016	508	11	2,2	483	95,1	494	97,3

Stan uodpornienia przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi

Rocznik	Liczba dzieci	III dawka	%	IV dawka	%	III+IV dawka	%
2018	558	266	47,7	-	-	266	47,7
2017	587	370	63,0	186	31,7	556	94,7
2016	508	42	8,3	434	85,4	476	93,7

Stan uodpornienia przeciw poliomyelitis

Rocznik	Liczba dzieci	II+III dawka	%	IV dawka	%	II+III+IV dawka	%
2018	558	226	40,3	-	-	226	40,3
2017	587	370	63,0	186	31,7	556	94,7
2016	508	42	8,3	434	85,4	476	93,7

Stan uodpornienia przeciw odrze, śwince i różyczce

Rocznik	Liczba dzieci	zaszczepionych	%
2017	587	390	66,4
2016	508	476	93,7

Stan uodpornienia przeciwko Hib

Rocznik	Liczba dzieci	Pierwotne	%	Uzupełniające	%	Razem	%
2018	558	266	47,7	-	-	266	47,7
2017	587	370	63,0	186	31,7	556	94,7
2016	508	42	8,3	464	91,3	576	99,6

Rocznik 2018 zaszczepiono p/zakażeniom S.Pneumoniae 334 dzieci- 59,9%

Rocznik 2017 -169 dzieci szczepienie pierwotne 28,8%, 384 dzieci uzupełniające -65,4%

W uodpornieniu populacji najmłodszej przeciw chorobom zakaźnym w powiecie kolbuszowskim nadal udaje się utrzymać stan uodpornienia na dość dobrym poziomie.

2. OCENA W ZAKRESIE HIGIENY KOMUNALNEJ

W 2018 roku w ramach nadzoru nad warunkami higieny środowiska kontrolą objęto między innymi urządzenia do zaopatrzenia ludności w wodę oraz obiekty użyteczności publicznej takie jak pływalnie, obiekty świadczące usługi hotelarskie, zakłady fryzjerskie i kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej, dom pomocy społecznej, środowiskowe domy samopomocy oraz przystanki, ustępy publiczne, place zabaw, a także podmioty świadczące usługi związane z przewozem zwłok i szczątków ludzkich.

✓ Wodociągi

Na terenie powiatu kolbuszowskiego funkcjonuje sześć wodociągów, które zaopatrują w wodę wszystkie miejscowości powiatu. Źródłem zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia są ujęcia podziemne zlokalizowane w miejscowościach: Cmolas, Huta Komorowska, Raniżów, Widelka, Niwiska i Przyłęk.

Pobrano próby wody ze wszystkich wodociągów zgodnie z harmonogramem poboru prób wody na rok 2018, uzgodnionym z PPIS w Kolbuszowej oraz laboratorium wykonującym badania. W ramach kontroli jakości wody z wodociągów na terenie powiatu kolbuszowskiego pobrano do badań 163 próbek wody. Zakres i częstotliwość przeprowadzanych badań uzależniony był od jakości wody ujmowanej, stosowanych procesów uzdatniania, wielkości produkcji wody oraz ilości zaopatrywanych mieszkańców.

W tabeli nr 1 została przedstawiona szczegółowa informacja dot. wodociągów objętych nadzorem na terenie powiatu kolbuszowskiego.

Wodociąg	Właściciel	Wielkość produkcji m ³ /d	Jakość wody Stan na 31.12.2018 r.	Przekroczenie wartości dopuszczalnych parametrów w roku 2018	Prowadzone postępowania administracyjne	Działania naprawcze prowadzone przez przedsiębiorstwo wod-kan
Wodociąg dla gmin Kolbuszowa, Cmolas i Dzikowiec	PGKIM w Likwidacji	3265	Przydatna do spożycia	-	-	-
	Gmina Cmolas		Przydatna do spożycia	-	-	-

	Gmina Dzikowiec		Przydatna do spożycia	Bakterie grupy coli Żelazo	-	-
	ZGKiM spółka z o.o. ul. Piłsudskiego 111a, Kolbuszowa		Przydatna do spożycia	-	Bakterie grupy coli	płukanie sieci, dezynfekcja, Kontrola wewnętrzna jakości wody
Widelka	ZGKiM spółka z o.o. ul. Piłsudskiego 111a, Kolbuszowa	479	Przydatna do spożycia	Żelazo	Bakterie grupy coli	W 2018r. na wodociągu stwierdzono warunkowa przydatność wody do spożycia oraz brak przydatności wody do spożycia. Prowadzono postępowanie administracyjne. Pobierano próbki wody przez przedstawiciela PPIS w Kolbuszowej, jak również w ramach kontroli wewnętrznej przez Zarządcę wodociągu. Ponadto Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Kolbuszowej przeprowadzał działania naprawcze: płukanie sieci, mycie zbiorników na wodę oraz dezynfekcję zbiorników i sieci wodociągowej. Po uzyskaniu wyników badań mikrobiologicznych zgodnych z rozporządzeniem przywrócono obiekt do eksploatacji .
Raniżów	Gmina Raniżów	588	Przydatna do spożycia	-	Żelazo, Mętność	płukanie sieci, dezynfekcja, Kontrola wewnętrzna jakości wody
Niwiska	Gmina Niwiska	321	Przydatna do spożycia	Mętność	-	-
Przyłęk	Gmina Niwiska	290	Przydatna do spożycia	-	Bakterie grupy coli	płukanie sieci, dezynfekcja, Kontrola wewnętrzna jakości wody
Huta Komorowska	Gmina Majdan Królewski	711	Przydatna do spożycia	Enterokoki Bakterie grupy coli	-	-

W roku 2018 wydano 37 decyzji dot. jakości wody: 6 decyzji płatniczych, 30 decyzji administracyjnych (1 dot. warunkowego dopuszczenia wody do spożycia, 1 dot. braku przydatności wody do spożycia, 27 dotyczące przydatności wody do spożycia, 1 dot. poprawy stanu sanitarno-technicznego), 1 decyzję zatwierdzającą system jakości w Laboratorium Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Likwidacji – Zakład Produkcji Wody w Cmolasie.

W roku 2018 w ramach nadzoru zostały pobrane do badań dwie próbki ciepłej wody użytkowej na obecność bakterii Legionella sp. w obiektach: Dom Pomocy Społecznej w Cmolasie i Katolicka

Placówka Wychowawcza - Nasz Dom w Widełce. Wynik sprawozdania z badań stwierdził prawidłowy skład mikrobiologiczny ciepłej wody w obydwu przypadkach.

✓ **Obiekty użyteczności publicznej**

- **Zbiornik retencyjny**- Zalew Wilcza Wola. W 2018r. na terenie powiatu kolbuszowskiego zgłoszone było jedno miejsce wykorzystywane do kąpieli. Jego organizator, Gmina Dzikowiec, wykonała przed otwarciem badanie mikrobiologiczne wody i uzyskał ocenę PPIS stwierdzającą jej przydatność do kąpieli. Ponadto w trakcie trwania sezonu kąpielowego pobrano próbkę wody do badań. Wynik badania wody uzyskano zgodny z rozporządzeniem.
- **Pływalnie** - Na terenie powiatu funkcjonują 2 kryte pływalnie. Kontrole jakości wody w w/w obiektach prowadzone były przez PPIS w Kolbuszowej oraz na zlecenie zarządców obiektu zgodnie z obowiązującymi przepisami i opracowanym harmonogramem poboru próbek wody. Zakres badań obejmował badania wody z niecki, po cyrkulacji, jak również badania ciepłej wody użytkowej. Łącznie pobrano do badań z Pływalni Cmolas 41 próbek wody, natomiast z Pływalni Kolbuszowa 118 próbek wody. W miesiącu czerwcu na podstawie posiadanych wyników badań zarówno z kontroli wewnętrznej i jak i wykonanych przez Inspekcję Sanitarną na dwóch pływalniach wydano pozytywną, zbiorczą roczną ocenę jakości wody na za okres od 30 czerwca 2017r. do 30 czerwca 2018r.
- **Dworce autobusowe** - w ewidencji 4 obiekty (1 dworzec i 3 przystanki). Skontrolowano 4 obiekty. Nieprawidłowości stwierdzono podczas kontroli dworca PKS w Kolbuszowej, którego przebudowa wraz z budową zadaszenia nad przystankami autobusowymi i placem manewrowym została uwzględniona w harmonogramie prac dla przedsięwzięcia „Rewitalizacja Miasta i Gminy Kolbuszowa”. Nieprawidłowości zostały usunięte w ciągu miesiąca, co potwierdziła kolejna kontrola. Wydano decyzję płatniczą.
- **Zakłady fryzjerskie** – skontrolowano 16 zakładów fryzjerskich. W czterech obiektach stwierdzono nieprawidłowy stan techniczny. W związku z powyższym wydano: 3 decyzje administracyjne nakazujące usunięcie stwierdzonych obowiązków oraz 1 decyzję płatniczą.
- **Zakłady kosmetyczne** - Skontrolowano 10 zakładów kosmetycznych. W jednym obiekcie stwierdzono nieprawidłowości, w związku z powyższym wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą ich usunięcie. Ponadto skontrolowano 2 inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż 1 z usług fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu. W obiektach tych nie stwierdzono nieprawidłowości.
- **Zakłady tatuażu** – w ewidencji 1 obiekt. Wydano 2 decyzje , w tym 1 nakazującą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości i 1 płatniczą oraz upomnienie wzywające do niezwłocznego wykonania obowiązków nałożonych decyzją.
- **Obiekty hotelarskie**; 3 obiekty hotelarskie: 2 hotele i 1 dom wycieczkowy. Nie stwierdzono nieprawidłowości, drobne prace remontowe i naprawcze prowadzone są przez właścicieli na bieżąco.
- **Ustępy publiczne**; w ewidencji 2 obiekty: stałe, skanalizowane, podczas kontroli których nie stwierdzono nieprawidłowości. Kontrolą objęto również ustęp publiczny tymczasowy nieskanalizowany znajdujący się na Placu targowym w Kolbuszowej. Przeprowadzono 2 kontrole. W wyniku pierwszej kontroli stwierdzono nieprawidłowości dotyczące zarówno stanu technicznego jak i sanitarnego kabiny sanitarnej. Kolejna kontrola wykazała, że ustawiono nową kabinę i jest ona utrzymana w należytych stanie sanitarnym.

- **Domy pomocy społecznej i inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej (ŚDS)** – w ewidencji 1 dom pomocy społecznej i 2 środowiskowe domy samopomocy - w obiektach tych nie stwierdzono nieprawidłowości.
- **Tereny rekreacyjne** - Skontrolowano 12 terenów rekreacyjnych: piaskownic, placów zabaw- nie stwierdzono nieprawidłowości podczas kontroli. W 2018r. nie pobierano prób piasku do badania.
- **Domy przedpogrzebowe** – Przeprowadzano 1 kontrolę sanitarną - nie wydawano zaleceń pokontrolnych. decyzji, nie nakładano mandatów karnych. Skontrolowano również 4 zakłady pogrzebowe. Podczas kontroli oceniono 6 środków transportu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich. Stan sanitarno-techniczny pojazdów oceniono jako dobry.

Ogółem w ewidencji znajduje się 125 obiektów. Skontrolowano 61 z nich. Przeprowadzono 76 kontroli. Nie nakładano mandatów karnych. Przeprowadzone kontrole obejmowały swym zakresem utrzymanie należytego stanu sanitarno-technicznego. Nieprawidłowości stwierdzono w 8 obiektach. W 2018r. wydano ponadto: 7 decyzji zezwalających na ekshumację zwłok, 1 decyzję zezwalającą na wywóz zwłok za granicę, 16 postanowień wyrażających zgodę na sprowadzenie zwłok z zagranicy, 2 opinie dotyczące regulaminów o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, 2 opinii o projektach Uchwał dotyczących szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, 2 opinie w sprawie organizacji imprezy masowej, 1 opinię w sprawie projektu uchwały rady gminy w sprawie wyrażenia zgody na utworzenie miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli na terenie gminy, 1 opinię o spełnieniu wymagań sanitarnych dla domów wycieczkowych kategorii III.

3. OCENA W ZAKRESIE HIGIENY PRACY

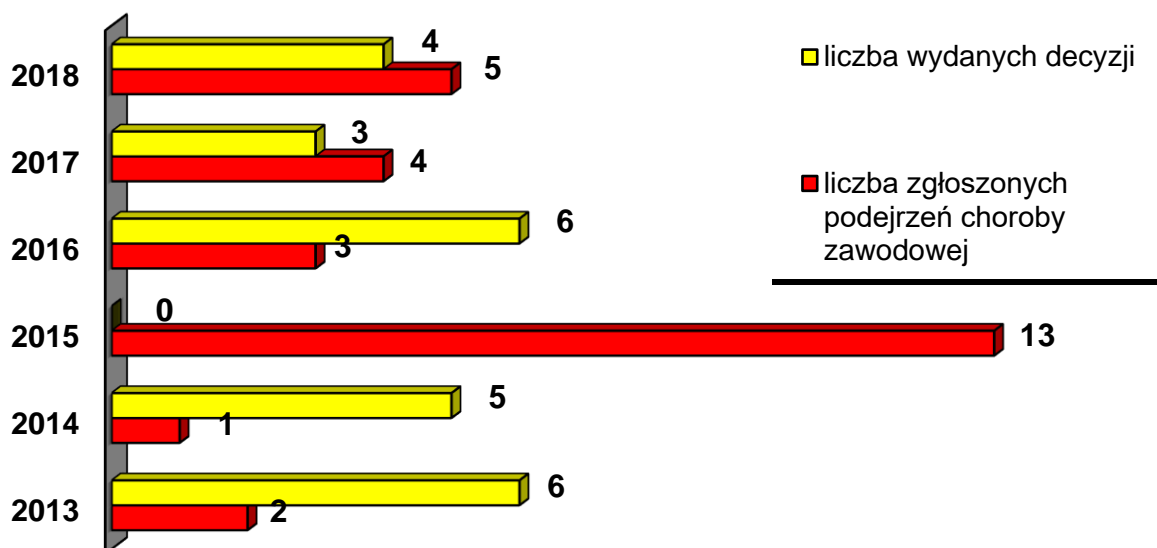
W ewidencji PSSE Kolbuszowa w 2018r. figurowało 123 podmioty gospodarcze, zatrudniających ogółem 3467 pracowników. W roku sprawozdawczym skontrolowano 53 podmioty gospodarcze, przeprowadzając łącznie 75 kontroli sanitarnych, w tym również kontrole sprawdzające wykonanie decyzji. W celu poprawy warunków pracy wydano 49 decyzji administracyjnych nakazowych. Nakazy w decyzjach dotyczyły m.in. obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia (hałasu, pyłu, związków toksycznych), przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy, dokonania oceny i dokumentacji ryzyka zawodowego z uwzględnieniem wszystkich występujących zagrożeń na stanowiskach pracy tj. hałasu, pyłu, wibracji, mikroklimatu, czynników toksycznych, zapoznania pracowników z aktualnymi wynikami badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, założenia bądź uaktualnienia rejestrów czynników szkodliwych dla zdrowia oraz kart badań i pomiarów tych czynników, założenia rejestru prac i rejestru pracowników narażonych na działanie czynników rakotwórczych i czynników biologicznych z grupy zagrożenia 3 lub 4, zapewnienia spisu stosowanych substancji/mieszanin niebezpiecznych oraz kart charakterystyk stosowanych substancji/mieszanin, zapewnienia zaplecza socjalno-sanitarnego dla pracowników lub doprowadzenia go do należytego stanu sanitarno-technicznego.

W 2018r. stwierdzono przekroczenia najwyższego dopuszczalnego natężenia hałasu oraz najwyższego dopuszczalnego stężenia pyłu i związków toksycznych (mangan) w 8 zakładach pracy. W narażeniu powyżej NDN/NDS w 2018r. pracowało 113 pracowników tj.:

- powyżej NDN hałasu 70 pracowników,
- powyżej NDN wibracji ogólnej/miejscowej 13 pracowników,
- powyżej NDS pyłu 14 pracowników,
- powyżej NDS związków toksycznych 16 pracowników.

W roku sprawozdawczym zgłoszono 5 podejrzeń chorób zawodowych: 4 podejrzania dotyczyły Boreliozy, a 1 podejrzenie dotyczyło gruźlicy. W 2018r. wydano 4 decyzje w sprawach chorób zawodowych (dotyczyły Boreliozy), z czego 1 była pozytywna, a 3 były negatywne.

postępowanie w sprawie podejrzeń o choroby zawodowe

W ewidencji tutejszej Stacji funkcjonuje 21 zakładów pracy, w których występują czynniki/procesy o działaniu rakotwórczym. W roku sprawozdawczym skontrolowano 7 zakładów pracy w zakresie realizacji wymogów dotyczących czynników o działaniu rakotwórczym, wydano 5 nakazów w decyzjach administracyjnych dotyczących czynników rakotwórczych. Ogółem w skontrolowanych zakładach w narażeniu/kontakcie pracuje 213 pracowników. Czynnikiem rakotwórczym występującym w nadzorowanych obiektach są: benzen, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, formaldehyd, pyły drewna buk i dąb.

W ewidencji PSSE w Kolbuszowej funkcjonuje 40 podmiotów gospodarczych, gdzie występują szkodliwe czynniki biologiczne. W roku sprawozdawczym oceniono wymogi w zakresie występowania w środowisku pracy szkodliwych czynników biologicznych w 9 podmiotach gospodarczych, wydano 2 nakazy w decyzjach administracyjnych dotyczące szkodliwych czynników biologicznych. W narażeniu na działanie szkodliwych czynników biologicznych w skontrolowanych zakładach pracuje ogółem 104 pracowników (2 i 3 grupa zagrożenia).

W 2018r. nie przeprowadzono żadnych kontroli w zakresie warunków pracy podczas usuwania bądź zabezpieczania wyrobów zawierających azbest, gdyż nie otrzymano żadnego zawiadomienia od firm z poza terenu powiatu kolbuszowskiego o zamiarze zabezpieczania, usuwania i transportu wyrobów zawierających azbest, jak również w ewidencji PSSE w Kolbuszowej nie ma zakładów trudniących się usuwaniem/zabezpieczaniem azbestu.

W roku sprawozdawczym prowadzony był nadzór bieżący nad zakładami pracy, które stosują w swojej działalności zawodowej niebezpieczne substancje lub mieszaniny chemiczne stwarzające zagrożenie dla zdrowia, produkty biobójcze oraz prekursory narkotyków kat. 2 i 3. Prekursory narkotyków kategorii 2 i 3 stosowane w nadzorowanych zakładach pracy to kwas siarkowy, kwas solny, nadmanganian potasu, aceton, toluen, które wykorzystywane są m.in. do analiz laboratoryjnych, uzdatniania wody, regulacji pH wody, odtłuszczenia form. W wyżej wymienionym temacie przeprowadzono 20 kontroli sanitarnych, wydano 5 nakazów w decyzjach administracyjnych, nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości (m.in. sporządzenie spisu stosowanych produktów niebezpiecznych, zapewnienie kart charakterystyk tych produktów).

Kontynuowany był nadzór bieżący nad środkami zastępczymi, które powodują niebezpieczne skutki zdrowotne, szczególnie dla ludzi młodych. Na terenie działalności PPIS w Kolbuszowej w 2018r. nie stwierdzono w obrocie detalicznym ww. produktów. Prowadzony był na bieżąco monitoring Internetu w zakresie obrotu środkami zastępczymi. W roku sprawozdawczym zorganizowano 3 szkolenia dla nauczycieli i 1 spotkanie dla rodziców Szkoły Podstawowej na temat środków zastępczych oraz uzależnień od substancji psychoaktywnych. Przez cały rok funkcjonował punkt informacyjny w PSSE Kolbuszowa i prowadzony był kolportaż ulotek w ww. temacie.

W 2018r. kontynuowana była współpraca z Komendą Powiatową Policji w Kolbuszowej w zakresie nadzoru nad środkami zastępczymi oraz z Izbą Przyjęć Szpitala Powiatowego w Kolbuszowej zakresie zgłaszania podejrzeń zatruc dopalaczami.

W roku sprawozdawczym uzyskano poprawę w zakresie całkowitego lub częściowego obniżenia przekroczeń normatywów higienicznych dotyczących hałasu, pyłu, a tym samym poprawiono warunki pracy 12 pracownikom. W zakładach pracy podjęto szereg działań organizacyjno-technicznych dotyczących m.in. przeglądu maszyn i wymianie zużytych części, obudowy urządzeń hałaśliwych, montażu dodatkowej wentylacji oraz wyciągów miejscowych, rotacji pracowników. Poprawie uległy także zaplecza socjalno-sanitarne dla pracowników (odnowienie ścian, sufitów, podłóg w pomieszczeniach socjalnych). Wyegzekwowano od pracodawców, aby pracownicy mieli dostęp do kart charakterystyk stosowanych substancji/mieszanin niebezpiecznych, aktualnych wyników badań/pomiarów czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy, ponadto zapewniono pracownikom sprawnie funkcjonujący system pierwszej pomocy.

4. OCENA W ZAKRESIE HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY

W 2018r. na terenie powiatu kolbuszowskiego funkcjonowało 80 stałych placówek nauczania i wychowania oraz 54 sezonowe placówki wypoczynku dzieci i młodzieży. W ramach nadzoru przeprowadzono łącznie 179 kontroli (w zakresie oceny stanu sanitarno – technicznego placówki; oceny realizacji obowiązków zawartych w decyzji administracyjnej; kontrole tematyczne odnośnie przygotowania placówek do rozpoczęcia roku szkolnego), w tym 48 kontroli placówek letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży oraz 22 kontrole w ramach tzw. „otwartych drzwi”.

Prowadzono postępowanie administracyjne w zakresie higieny dzieci młodzieży. W 2018r. wydano 10 decyzji administracyjnych na poprawę stanu sanitarno – technicznego, 2 decyzje przedłużające, 4 decyzje opłatowe. W 2018r. nie nałożono mandatów karnych.

W 2018r. nie został unieruchomiony, zamknięty, czy też wyłączony z użytkowania żaden zakład nauczania i wychowania lub jego część. W trakcie sprawowanego nadzoru bieżącego nie stwierdzono placówek, których stan użytkowania stanowiłby zagrożenie wymagające unieruchomienia całości obiektu lub jego części.

✓ Zmiany w infrastrukturze nadzorowanych placówek

Placówki nowo otwarte w obiektach istniejących – 1 (Punkt Przedszkolny w Kosowach)

Placówki z nowo oddanymi obiektami sportowymi - 2 (Szkoła Podstawowa w Przyłuku - sala gimnastyczna z zapleczem, Szkoła Podstawowa w Trzęsówce – boisko wielofunkcyjne)

Placówki z nowo otwartymi blokami żywienia – 1 (Punkt Przedszkolny w Kosowach)

Placówki rozbudowane - 1 (Szkoła Podstawowa w Hucinie – rozbudowana o gabinet profilaktyki zdrowotnej, 5 sal lekcyjnych)

✓ Stan techniczno – sanitarny placówek oświatowych, warunki do utrzymania higieny osobistej

Mając na uwadze zdrowie oraz prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży Państwowa Inspekcja Sanitarna podejmuje szereg działań kontrolnych, które mają na celu sprawdzenie warunków higieniczno – sanitarnych w placówkach nauczania i wychowania oraz wypoczynku i rekreacji. Z przeprowadzonych corocznie kontroli wynika, iż stan sanitarno – techniczny placówek nauczania i wychowania sukcesywnie poprawia się. Podnoszona jest estetyka pomieszczeń, wyposażenia. Znaczna liczba placówek w ostatnich latach miała prowadzone prace termomodernizacyjne czy remont dachu. Placówki powstałe w ostatnich latach wyróżniają się pozytywnie na tle starszych obiektów. Posiadają pełne zaplecze, co w znacznej mierze podnosi komfort nauczania. W starszych obiektach, mimo przeprowadzonych remontów nie zawsze spełnione są standardy przepisów prawnych (brak możliwości wydzielenia szatni, korytarza, jadalni dla dzieci młodszych, brak pełnego zaplecza sal gimnastycznych). Nie mniej jednak placówki nauczania i wychowania na terenie powiatu kolbuszowskiego należy ocenić pozytywnie pod względem higieniczno – sanitarnym. Posiadają wodę z wodociągu publicznego, ustępy zewnętrzne, ogrzewanie CO gazowe (za wyjątkiem jednej placówki, która ogrzewana jest piecami kaflowymi). Zagęszczenie w salach nie występuje. Przejścia pomiędzy stolikami, krzesłami swobodne.

Szkoły podstawowe, zespoły szkół

W 2018r. skontrolowano 29 szkół podstawowych, 6 zespołów szkół. Bardzo ważne jest, aby dzieci i młodzież miały zapewnione odpowiednie warunki do pracy umysłowej oraz prawidłowego rozwoju fizycznego. Dlatego też kładziemy duży nacisk na zapewnienie przez placówki właściwych warunków sanitarnych. Wszystkie skontrolowane szkoły zapewniają uczniom dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody oraz do środków higieny osobistej. Większość placówek zapewniało właściwy standard techniczny pomieszczeń, natomiast w placówkach, w których nie był on spełniony wydawane były decyzje administracyjne. Ogółem wydano 10 decyzji administracyjnych na poprawę stanu sanitarno – technicznego (dot. m.in. doprowadzenia do należytego stanu sanitarno – technicznego ścian, sufitów w szatniach szkolnych, salach lekcyjnych, toaletach szkolnych, w sali gimnastycznej; doprowadzenia do należytego stanu sanitarno – technicznego schodów wejściowych do szkoły; wyposażenia gabinetu profilaktyki zdrowotnej w: umywalkę z baterią z ciepłą i zimną wodą, dozownik z mydłem w płynie, dozownik ze środkiem dezynfekcyjnym, pojemnik z ręcznikami jednorazowego użycia i pojemnik na zużyte ręczniki); 2 decyzje przedłużające; 3 decyzje opłatowe.

Większość szkół posiada klasy o powierzchni dla ok. 25 uczniów. Liczebność klas maleje, co powoduje, że władze gminne podejmują decyzje o coraz częstszym łączeniu klas, zarówno całkowitym (wszystkie zajęcia w klasach młodszych) lub częściowym (pewne grupy zajęć prowadzone są wspólnie). W szkołach na terenie powiatu kolbuszowskiego zajęcia prowadzone są w systemie jednozmianowym.

Stanowisko pracy ucznia (stół, krzesło), z którego dzieci i młodzież korzystają przez znaczną część czasu w szkole, ma znaczący wpływ na ich postawę i zdrowie. W związku z tym bardzo ważne jest, aby korzystali z mebli dostosowanych do ich wzrostu, zgodnie z obowiązującymi normami. W tym zakresie kontrole przeprowadzono w dwóch szkołach podstawowych. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Użytkowany sprzęt był w dobrym stanie sanitarno – technicznym. Ponadto nowe wyposażenie posiada stosowne dokumenty, potwierdzające bezpieczeństwo jego użytkowania oraz zgodność z obowiązującymi przepisami.

Równie ważnym elementem mającym wpływ na komfort i wydajność nauki ma odpowiednia temperatura zwłaszcza w okresie jesienno – zimowym. Pracownik stanowiska ds. Higieny Dzieci i Młodzieży dokonał pomiaru temperatury w 47 pomieszczeniach w 14 placówkach. Niewłaściwy mikroklimat stwierdzono w 1 placówce w 4 salach lekcyjnych, gdzie dyrekcja niezwłocznie podjęła działania, mające na celu zapewnienie odpowiedniej temperatury.

Na właściwy rozwój ucznia wpływa również organizacja procesu nauczania i wychowania w szkołach, zwłaszcza planowanie nauki i wypoczynku. Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi plan zajęć dydaktyczno – wychowawczych powinien uwzględniać potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia. Zajęcia powinny

rozpoczynać się o stałej porze, różnica liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia nie powinna być większa od 1 godziny. W 2018r. dokonano oceny tygodniowego planu lekcji w 34 placówkach w 274 oddziałach. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. z 2003r. Nr 6 poz. 69 z późn. zm.) w pomieszczeniach szkoły lub placówki zapewnia się uczniom możliwość pozostawiania części podręczników i przyborów szkolnych. Z przeprowadzonych w 2018r. kontroli wynika, iż wszystkie skontrolowane placówki zapewniły uczniom taką możliwość (w wyznaczonym miejscu w sali lekcyjnej, w szafkach w sali lekcyjnej czy też w szafkach indywidualnych).

Z uwagi na fakt, iż dzieci i młodzież spędzają w szkołach znaczną część dnia, ważne jest aby miały zapewnioną możliwość spożycia ciepłego posiłku. W szkołach podstawowych na terenie powiatu kolbuszowskiego prowadzone jest dożywianie w formie ciepłego posiłku jednodaniowego (II śniadanie), z którego w 2018r. skorzystało 767 uczniów.

Opieka nad dziećmi do lat 3

Opieka nad dziećmi do lat 3 może być organizowana w formie żłobka lub klubu dziecięcego, może być sprawowana również przez dziennego opiekuna lub nianię. Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kolbuszowej znajduje się jeden żłobek, do którego zapisanych jest 16 dzieci. Spełnia on wymagania higieniczno – sanitarne stawiane dla tego typu obiektów.

Wychowanie przedszkolne

W 2018r. na terenie powiatu kolbuszowskiego skontrolowano 18 przedszkoli funkcjonujących samodzielnie oraz 5 wchodzących w skład zespołów, do których uczęszcza łącznie 1055 dzieci.

Podczas przeprowadzanych kontroli sanitarnych, szczególną uwagę zwracano na warunki sanitarno – techniczne pomieszczeń, wyposażenia, zabawek, sprzętu rekreacyjnego. Oceniano również warunki do utrzymania higieny osobistej tj. stan techniczny pomieszczeń higieniczno - sanitarnych, dostęp do bieżącej ciepłej wody, zaopatrzenie w środki do utrzymania higieny osobistej. Wszystkie skontrolowane obiekty ocenione były pozytywnie zarówno pod względem sanitarno – higienicznym jak i technicznym.

Przeprowadzone pomiary temperatury (7 placówek, 9 pomieszczeń), nie wykazały nieprawidłowości w tym zakresie.

Większość skontrolowanych placówek dysponuje placami zabaw i placami rekreacyjnymi (wyposażonymi w sprzęt do zabaw i gier), wykorzystywanymi przy sprzyjającej pogodzie. Stan techniczny sprzętu i wyposażenie nie budził zastrzeżeń.

Inne placówki oświatowo – wychowawcze

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kolbuszowej znajduje się również 6 placówek wsparcia dziennego, 2 placówki pracy pozaszkolnej, jedna placówka opiekuńczo – wychowawcza z pobytem całodobowym. W 2018r. skontrolowano jedną placówkę wsparcia dziennego, do której zapisanych jest 22 dzieci. Placówka ta zapewnia dobre warunki higieniczno - sanitarne swoim podopiecznym.

Szkoły średnie

Na terenie powiatu kolbuszowskiego funkcjonują również 3 szkoły średnie (Liceum Ogólnokształcące; Zespół Szkół Technicznych, Zespół Szkół Agrotechniczno – Ekonomicznych), nad którymi nadzór sprawuje Podkarpacki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny.

Liceum Ogólnokształcące w Kolbuszowej – stan sanitarno – techniczny placówki dobry. Aktualnie placówka nie jest objęta postępowaniem administracyjno – egzekucyjnym. W 2017 r. w placówce został przeprowadzony remont instalacji elektrycznej, wymieniono oświetlenie, na korytarzach zamontowano sufity podwieszane, odmalowano wszystkie pomieszczenia, wymieniono stolarkę drzwiową i parapety, zaopatrzone 8 sal w tablice integracyjne, a 16 sal w zestawy projektorów i laptopów. Przeprowadzono remont kapitalny jednej sali informatycznej wraz z wymianą sprzętu komputerowego. W nowy sprzęt zostało również zaopatrzone multimedialne centrum informacyjne w bibliotece szkolnej.

Zespół Szkół Technicznych w Kolbuszowej – aktualnie placówka jest objęta postępowaniem administracyjno – egzekucyjnym dot. zapewnienia w sali lekcyjnej nr 18 krzesełek szkolnych dostosowanych do zasad ergonomii oraz posiadających odpowiednie certyfikaty. W pozostałych pomieszczeniach stan sanitarno – techniczny dobry. Podczas kontroli sanitarnej dokonano, także pomiaru temperatury w pomieszczeniach placówki – wyniki pomiarów prawidłowe.

Zespół Szkół Agrotechniczno – Ekonomicznych w Weryni – stan sanitarno – techniczny placówki dobry. Aktualnie placówka nie jest objęta postępowaniem administracyjno – egzekucyjnym. Podczas kontroli sanitarnej dokonano, także pomiarów temperatury w pomieszczeniach placówki – wyniki pomiarów prawidłowe.

✓ **Wypoczynek dzieci i młodzieży**

Na podstawie przeprowadzonych kontroli sezonowego wypoczynku dzieci i młodzieży, stwierdza się w porównaniu z latami ubiegłymi, coraz większe zainteresowanie placówkami wypoczynku na terenie powiatu kolbuszowskiego. Przyjeżdżają do nich dzieci i młodzież nie tylko z terenu województwa podkarpackiego, ale również z innych miast m.in. z Warszawy, Janowa Lubelskiego, Lublina, Radomia.

W 2018r. w trakcie akcji wypoczynku zimowego na terenie powiatu kolbuszowskiego skontrolowano 5 turnusów w obiekcie używanym okazjonalnie do wypoczynku, w których uczestniczyło 200 osób, jeden turnus w miejscu zamieszkania - uczestniczyło w nim 20 osób. W ramach nadzoru nad letnim wypoczynkiem dzieci i młodzieży przeprowadzono kontrole 42 turnusów (15 turnusów w obiekcie całorocznych usług hotelarskich; 19 turnusów w obiekcie używanym okazjonalnie do wypoczynku; 7 turnusów w miejscu zamieszkania; jeden obóz pod namiotami bez stałej infrastruktury komunalnej), w których uczestniczyło łącznie 1136 osób. We wszystkich skontrolowanych placówkach zapewniono uczestnikom właściwe warunki sanitarno-higieniczne.

Ponadto kontrolą objęto również placówki organizujące zajęcia dla dzieci pozostających w miejscu zamieszkania - prowadzące działalność w ramach tzw. „otwartych drzwi”. W trakcie ferii zimowych i w okresie wakacji letnich skontrolowano łącznie 22 placówki (biblioteki, domy kultury, Centrum Edukacji Ekologicznej). Dla uczestników organizowane były zajęcia: muzyczne, plastyczne, taneczne, kulinarne, ruchowe, edukacyjne, sportowe, teatralne, komputerowe; wyjazdy na basen, do kina; piesze i rowerowe wycieczki krajoznawcze; gry i zabawy na świeżym powietrzu. Placówki zapewniły dobre warunki pobytu dzieciom i młodzieży. Zajęcia prowadzone były pod opieką kadry domu kultury/biblioteki. Pomieszczenia udostępniane uczestnikom w dobrym stanie sanitarno-technicznym. Sanitariaty zaopatrzone w środki do utrzymania higieny osobistej, dostęp do bieżącej ciepłej wody zapewniony. Placówki nie prowadziły dożywiania uczestników zajęć.

Rodzaj placówek		2018r.			2017r.			2016r.		
		Liczba turnusów zgłoszonych w bazie MEN	Liczba turnusów skontrolowanych w trakcie wypoczynku	Liczba uczestników wypoczynku	Liczba turnusów zgłoszonych w bazie MEN	Liczba turnusów skontrolowanych w trakcie wypoczynku	Liczba uczestników wypoczynku	Liczba turnusów zgłoszonych w bazie MEN	Liczba turnusów skontrolowanych w trakcie wypoczynku	Liczba uczestników wypoczynku
Wypoczynek letni	w obiektach całorocznych usług hotelarskich	15	15	342	11	11	385	10	10	320
	w obiektach sezonowych	23	19	583	24	22	801	20	20	615
	obozy pod namiotami	1	1	35	4	1	12	1	1	6
	w miejscu zamieszkania	9	7	176	3	3	68	4	4	103
	Razem	48	42	1136	42	37	1266	35	35	1044
Wypoczynek zimowy	w obiektach całorocznych usług hotelarskich	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	w obiektach sezonowych	5	5	200	9	9	221	6	6	198
	w miejscu zamieszkania	1	1	20	1	1	27	0	1	30
	Razem	6	6	220	10	10	248	6	7	228
Ogółem wypoczynek letni i zimowy		54	48	1356	52	47	1514	41	42	1272

5. OCENA W ZAKRESIE HIGIENY ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA.

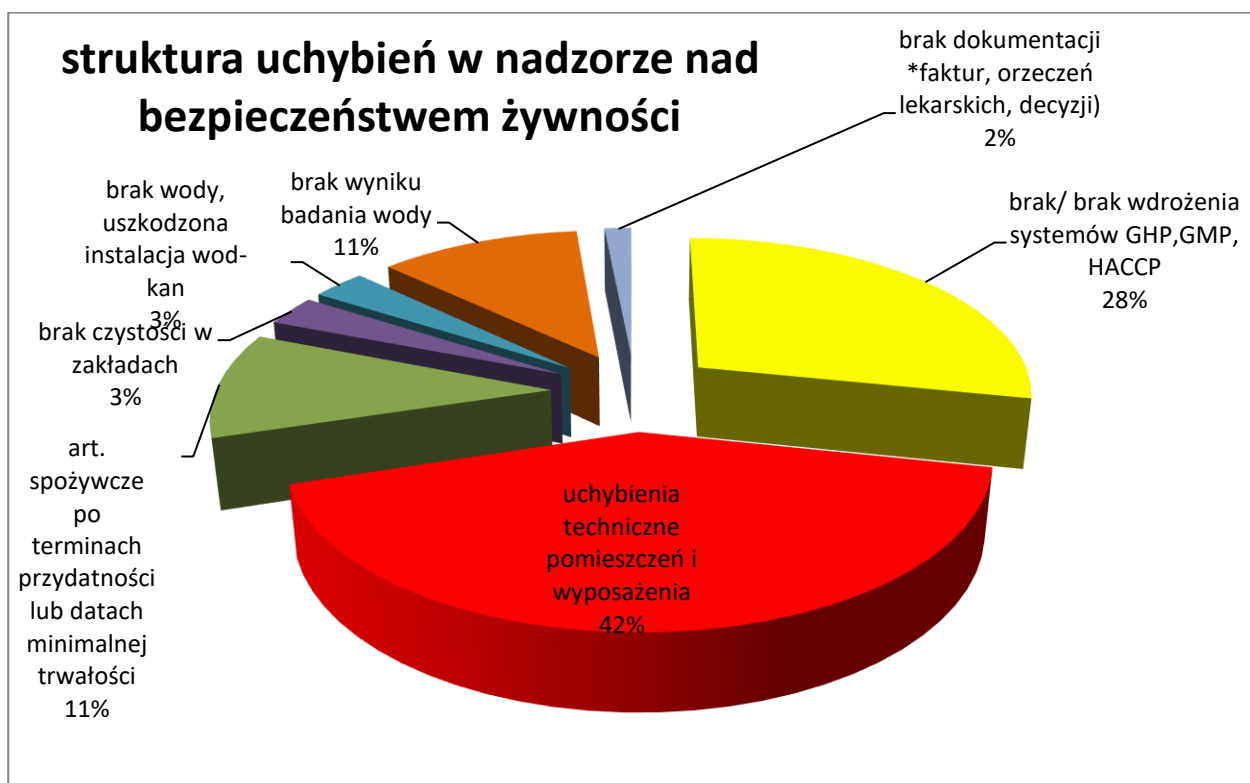
Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kolbuszowej w roku 2018 znajdowało się 537 obiektów produkujących, transportujących bądź wprowadzających do obrotu środki spożywcze, materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością oraz kosmetyki. Najliczniejszą grupę stanowiły obiekty obrotu żywnością łącznie 280, z czego zdecydowana większość to małe sklepy spożywcze. Liczną grupą były zakłady żywienia zbiorowego łącznie 162 obiektów w tym 23 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego, 43 zakłady małej gastronomii oraz 96 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego, czyli głównie dożywianie w placówkach oświatowych. Na terenie powiatu kolbuszowskiego funkcjonuje: 45 stołówek szkolnych w tym 31 prowadzących żywienie w systemie cateringowym, 30 stołówek przedszkolnych, z których 16 prowadzi żywienie w systemie cateringowym oraz 20 innych zakładów takich jak domy weselne, zakłady cateringowe, blok żywienia w domu dziecka itp. Pozostałe nadzorowane zakłady na terenie powiatu to zakłady produkujące żywność, zakłady produkujące opakowania przeznaczone do kontaktu z żywnością, obiekty obrotu kosmetykami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, a także podmioty zajmujące się produkcją pierwotną.

W roku 2018 przeprowadzono 349 kontroli sanitarnych, w tym 38 kontroli interwencyjnych w związku z interwencjami konsumentów zgłoszonymi do tutejszego Inspektora lub w związku z informacją z systemu RASFF o niebezpiecznych produktach. W ramach prowadzonego nadzoru nad bezpieczeństwem żywności i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością pobrano do badań laboratoryjnych 125 próbek żywności. Dwie próbki soli jodowanej zostały zakwestionowane z powodu zaniżonej zawartości jodu – sprawę przekazano do PPIS we Wrześni ze względu na siedzibę producenta zakwestionowanego środka spożywczego. Jedna próbka soli jodowanej została zakwestionowana ze względu na nieprawidłowe znakowania – sprawę przekazano do PPIS w Dębicy ze względu na siedzibę producenta zakwestionowanego środka spożywczego. Jedna próbka posiłku obiadowego (w ramach cateringu) w przedszkolu została zakwestionowana ze względu na zbyt niską zawartość kaloryczną – informację w tym zakresie przekazano do Dyrektora Przedszkola oraz Wójta Gminy prowadzącej powyższe przedszkole. Nadzór w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego, to między innymi ocena sposobu żywienia i w tym zakresie oceniono żywienie w szesnastu stołówkach szkolnych i przedszkolnych oraz w dwóch zakładach cateringowych przygotowujących posiłki dla czternastu szkół i przedszkoli. W jednym przypadku stwierdzono, że oceniany jadłospis dotyczący szkoły podstawowej i przedszkola nie uwzględnia wymogów zawartych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia. W jadłospisach tych nie była uwzględniona porcja ryby jeden raz w tygodniu oraz porcji owoców lub warzyw w każdym posiłku. Nieprawidłowość ta dotyczyła posiłków przygotowywanych przez przedsiębiorcę przygotowującego dożywianie dla dzieci szkolnych i przedszkolnych.

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości sanitarnych nałożono 23 mandaty karne na kwotę 3050 zł. Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości to brak wdrożonych procedur na podstawie zasad systemu analizy zagrożeń i wyznaczenia krytycznych punktów kontroli (HACCP) – polega to na braku zapisów wynikających z powyższych procedur. Kolejnymi nieprawidłowościami były znajdujące się w obrocie środki spożywcze po terminie przydatności do spożycia lub dacie minimalnej trwałości oraz brak czystości w zakładach. Zaobserwowano zwiększoną częstotliwość wykroczeń w I i IV kwartale roku. Na przestrzeni kilku lat obserwuje się, że nadal najczęstszym wykroczeniem jest brak wdrożenia procedur na podstawie zasad systemu analizy zagrożeń i wyznaczenia krytycznych punktów kontroli. Każdorazowo osoba popełniająca

wykroczenie została pouczone w obszarze, w którym zostało popełnione wykroczenie, poprzez wyjaśnienie prawidłowych zasad.

W wyniku stwierdzenia nieprawidłowego stanu sanitarno-technicznego zakładów wydano 102 decyzje administracyjne, najczęstszymi uchybieniami były: brak wdrożonych procedur w oparciu o zasady systemu HACCP, zły stan techniczny ścian, sufitów, podłóg, urządzeń i wyposażenia oraz brak wyniku badania wody używanej w zakładzie. W toku prowadzonych spraw dwie zostały przekazane do Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w celu nałożenia pieniężnej kary administracyjnej. Pierwsza dotyczyła nieprawidłowego oznakowania żywności produkowanej przez producenta z powiatu kolbuszowskiego. Druga dotyczyła nieprawidłowego dożywiania dzieci szkolnych i przedszkolnych. W roku 2018 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kolbuszowej wydał jedną decyzję zakazującą prowadzenia działalności w zakładzie. W wyniku stwierdzenia środków spożywczych niewłaściwej jakości zdrowotnej wydano 14 decyzji zakazujących wprowadzanie do obrotu i nakazujących utylizację tych środków. Ponadto wydano 86 decyzji płatniczych będących następstwem niewłaściwego stanu higieniczno-sanitarnego zakładów, a także w przypadku przeprowadzenia ponownych czynności kontrolnych w celu sprawdzenia, czy niezgodności stwierdzone wcześniej zostały usunięte.

Z uwagi na prowadzoną przez jednego z przedsiębiorców działalność eksportową swoich produktów przeprowadzono 30 granicznych kontroli sanitarnych w zakresie jakości zdrowotnej środków spożywczych. W ramach tych działań wydano 30 świadectw spełnienia wymagań zdrowotnych przez środek spożywczy przekraczający granicę oraz 27 decyzji opłatowych za czynności kontrolne i wydanie stosownych dokumentów.

W 2018 roku nie zgłoszono do PPIS w Kolbuszowej żadnego podejrzenia ogniska pokarmowego zatrucia zbiorowego. W ostatnich latach odnotowywano jedno lub dwa zatrucia w roku, dlatego rok ubiegły należy ocenić jako bezpieczniejszy w zakresie higieny żywienia.

W 2018 roku nadzór w zakresie higieny żywności i żywienia jak i w latach ubiegłych opierał się na opracowanym planie rocznym, w którym zostały uwzględnione wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego i Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. W ramach prowadzonych działań można wyróżnić tematy, na które kładziony jest szczególny nacisk co najczęściej wynika z polityki w zakresie bezpieczeństwa żywności w Unii Europejskiej. Pierwszym tematem była kontynuacja działań mających na celu objęcie nadzorem wszystkich podmiotów prowadzących działalność w zakresie produkcji pierwotnej czyli rolników produkujących żywność pochodzenia roślinnego gdyż obowiązkiem podmiotów prowadzących działalność w zakresie produkcji pierwotnej jest zarejestrowanie swojej działalności u właściwego miejscowo Inspektora Sanitarnego. Owoce miękkie, warzywa liściaste i kielki zgodnie z wytycznymi GIS znajdują się w grupie wysokiego ryzyka, jako potencjalne źródło zakażenia, dlatego przestrzeganie dobrych praktyk higienicznych i produkcyjnych przez tych producentów powinno być uwzględnione w bieżącym nadzorze. W ramach tych działań w 2018 roku zostali wytypowani na szczeblu wojewódzkim, zgodnie z zawartym porozumieniem, rolnicy do kontroli wspólnie z innymi Inspekcjami. W związku z powyższym przeprowadzono kontrole wraz z przedstawicielami PIORiN u 4 rolników – każda Inspekcja we własnym zakresie. Ponadto w jednym gospodarstwie rolnym zostało pobranych 5 próbek świeżych owoców miękkich (borówek) w kierunku badań identyfikacji RNA specyficznego dla WZW typu A oraz Norowirusów – badanie nie wykazało nieprawidłowości. W 2018r w związku z przepisami umożliwiającymi rolnikom sprzedaż środków spożywczych wyprodukowanych we własnym gospodarstwie w ramach tzw. Rolniczego Handlu Detalicznego do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego wpłynął jeden wniosek o zarejestrowanie takiej działalności.

Drugim wiodącym tematem działań 2018 roku było kontynuacja sprawdzania jak przedsiębiorcy wdrożyli w swoich zakładach wymogi rozporządzenia wspólnotowego w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności oraz wymogi rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi uzupełniające w pewnym zakresie rozporządzenie wspólnotowe. Zgodnie z powyższymi rozporządzeniami konsument ma prawo wiedzieć o każdym składniku żywności a ponadto składniki mogące wywołać alergię lub nietolerancję pokarmową muszą być podkreślone za pomocą pisma wyraźnie odróżniającego je od reszty składników. Informacja ta ma być na wywieszce dotyczącej danego środka spożywczego lub w innym miejscu dostępnym konsumentowi. Przeprowadzone w tym zakresie kontrole sanitarne nie wykazały nieprawidłowości.

Kolejnym tematem, który w 2018 roku nadal wymagał wzmożonych działań powstał w związku z rozprzestrzenianiem się na terenie Polski choroby: afrykański pomór świń. Działaniami kontrolnymi objęto zakłady żywienia i zakłady obrotu żywnością. Dokładnie sprawdzano czy przedsiębiorcy oferują dziczyznę w swoich zakładach, gdzie zaopatrują się w mięso i przetwory mięsne wieprzowe oraz jak wygląda gospodarka odpadami. Wszystkie te działania miały na celu eliminację nielegalnego wprowadzania dziczyzny lub wieprzowiny od chorych zwierząt do obrotu. Jedna kontrola w handlu obwoźnym wykazała nieprawidłowości w powyższym zakresie to znaczy: stwierdzono sprzedaż mięsa mielonego wieprzowego i szynki wędzonej bez dokumentów potwierdzających ich pochodzenie. Z uwagi, że handlu dokonywała osoba z poza naszego województwa sprawę przekazano właściwemu miejscowo Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii. Przez cały rok trwało raportowanie 2 x w tygodniu do stacji wojewódzkiej o przeprowadzonych w powiecie kontrolach, stwierdzonych nieprawidłowościach i podjętych działaniach w tym temacie.

W ramach funkcjonowanie systemu szybkiego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszy w 2018r przeprowadzono 26 kontroli sanitarnych w zakresie sprawdzenia obecności na rynku

zakwestionowanej żywności, w trakcie których w dwóch przypadkach stwierdzono środki spożywcze niewłaściwej jakości. W obu przypadkach wydano decyzje nakazujące wycofanie tych środków spożywczych z obrotu.

W 2018 roku kontynuowaliśmy bezpłatne konsultacje w zakresie grzybów świeżych dzikorosnących. Każda osoba która ma wątpliwości co do zebranych przez siebie grzybów może zgłosić się do tut. Stacji w celu oceny tych grzybów. W roku ubiegłym w tym celu zgłosiły się trzy osoby – wszystkie przyniesione przez nich grzyby były grzybami jadalnymi.

W 2018 roku odnotowano taką samą liczbę interwencji na niewłaściwe prowadzenie działalności przedsiębiorców sektora spożywczego jak w roku ubiegłym. Wniesiono dwanaście interwencji, w wyniku których przeprowadzono 12 kontroli sanitarnych. Najczęściej są to sprawy wnoszone przez osoby nieujawniające swoich danych, jednak działania są podejmowane każdorazowo. W ubiegłym roku tylko około 40% interwencji potwierdziło się.

Ponadto w II i III kwartale w trakcie przeprowadzanych kontroli zwracano szczególną uwagę na podawanie przez sprzedawców informacji o kraju pochodzenia owoców i warzyw w sprzedaży hurtowej i detalicznej. Spowodowane było to skargami rolników, iż sprzedawane są warzywa, zwłaszcza nowalijki, pochodzące z poza Polski jako produkt krajowy. W tym samym okresie również wzmocniony był nadzór nad nabiałem pakowanym po kilka sztuk i otoczonych tekturową obwolutą, gdyż były sygnały od konsumentów, że podawane są inne terminy przydatności do spożycia na obwolucie a inne na bezpośrednich opakowaniach. W skontrolowanych sklepach w naszym piecie nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

W ubiegłym roku kontynuowane były wzmożone kontrole w ramach „Akcji Lato”. Kontrole te dotyczą głównie obiektów gastronomicznych zlokalizowanych przy trasach przemieszczania się turystów a także żywienie dzieci i młodzieży w czasie letniego wypoczynku na koloniach i obozach zorganizowanych na terenie naszego powiatu. Kontrole te odbywają się również w godzinach popołudniowych oraz na weekendach.

6. OCENA Z ZAKRESU OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

Działania Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kolbuszowej realizowane są w oparciu o wytyczne Narodowego Programu Zdrowia i Światowej Organizacji Zdrowia. Celem tych działań jest zapobieganie i zahamowanie rozwoju większości chorób cywilizacyjnych, poprzez zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat zdrowego i aktywnego stylu życia, odżywiania, dbałości o środowisko, w którym żyjemy. Działalność edukacyjno-oświatowa prowadzona na terenie powiatu kolbuszowskiego skierowana jest do wszystkich środowisk.

Ogółem w 2018r. PPIS w Kolbuszowej realizowała 5 ogólnopolskich programów edukacyjnych oraz 5 wojewódzkich programów edukacyjnych. Ogólna liczba dzieci, młodzieży oraz rodziców objętych edukacją programową to **5929** osób.

Procentowy wskaźnik placówek oświatowych współpracujących z PPIS w Kolbuszowej w ramach działań programowych:

Szkoły średnie – 100%

Szkoły Gimnazjalne- 66,66%

Szkoły Podstawowe – 82,92%

Przedszkola – 40%

Pracownik Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia przeprowadził **38** wizytacje programowe w palcówkach oświatowych realizujących programy edukacyjne.

Poza działaniami programowymi prowadzone były działania nieprogramowe skierowane do ogółu społeczeństwa. Wśród najczęściej stosowanych formach tej działalności wskazać można: informacje na stronach internetowych, artykuły w czasopismach lokalnych, rozdawnictwo ulotek, pogadanki, prelekcje, punkt informacyjny. Ogółem informacja edukacyjno-oświatowa dotarła do **9405** osób.

Najciekawsze wydarzenie w roku 2018 :

W roku szkolnym 2017/2018 Zespół Szkół Technicznych w Kolbuszowej przystąpił do ogłoszonego przez GIS konkursu ogólnopolskiego „**Szkoła Wolna od Używek**”, który był skierowany do szkół realizujących ogólnopolski program „ARS-czyli jak dbać o miłość”. Konkurs miał formę projektu i wzięło w nim udział 10 uczniów i 2 nauczycieli. Ustalono, że projekt będzie miał formę społeczną i nadano mu tytuł „Kreatorzy Teraźniejszości”. Celem głównym projektu było kształtowanie pozytywnych zachowań i form spędzania wolnego czasu bez uzależnień.

Młodzież realizująca projekt zwróciła uwagę, że w ostatnich latach zrodziła się moda spędzania przez młodych ludzi (w tym również uczniów Zespołu Szkół Technicznych) wolnego czasu w samochodach. Piją oni niejednokrotnie alkohol, palą papierosy i zaśmiecają przestrzeń publiczną. To zjawisko ostatnio stale się rozszerza. Młodzi ludzie zjeżdżają się w godzinach wieczornych w różne miejsca miasta, szczególnie takim terenem jest rynek kolbuszowski, parking przy placu targowym, basenie i przy cmentarzu. Obserwuje się to przez cały rok, a nasila się ono w okresie wiosenno-letnim zwłaszcza podczas wakacji.

Młodzież Zespołu Szkół Technicznych zainteresowała się tym problemem i podjęła działania ograniczające to zjawisko. Uczniowie nie akceptują tego typu zachowań, chcą zwrócić uwagę społeczeństwa na ten problem i zaproponować rówieśnikom alternatywne spędzanie czasu.

W ramach działań podjęta została współpraca z Burmistrzem Kolbuszowej, Strażą Miejską, Zakładem Usług Komunalnych, Komendą Policją, Inspekcją Sanitarną oraz Tygodnikiem KORSO i Ziemią Kolbuszowską.

Finałem działań było umieszczenie na terenie miasta Tablic negujących zachowanie młodzieży, która zjeżdża się we wcześniej wskazane miejsca i imprezuje do późnych godzin nocnych.

Wzmocnieniem projektu były: spotkania młodzieży z policjantami, spotkania edukacyjne dla rodziców, konkurs plastyczny na plakat, wystawa plakatów, rozdawnictwo ulotek tematycznych wśród uczniów szkoły i mieszkańców Kolbuszowej.

Odbiorcami projektu byli mieszkańcy Kolbuszowej, uczniowie, rodzice uczniów oraz nauczyciele Zespołu Szkół Technicznych w Kolbuszowej. Łącznie informacja o projekcie bezpośrednio przekazana została do 764 osób, a informacja zamieszczona w prasie i na stronie internetowej szkoły została przekazana do około 1000 osób.

Dokumentację konkursową przesłano do WSSE w Rzeszowie, gdzie podczas oceny przez Jury zdobyła ona największą liczbę punktów i zgłoszono projekt do krajowego etapu konkursu do GIS w Warszawie.

W dniu **15 czerwca 2018r.** odbyła się prezentacja prac konkursowych przez uczestników projektu w Warszawie. Uczniowie z Zespołu Szkół Technicznych w Kolbuszowej okazali się bezkonkurencyjni i zdobyli **Pierwsze Miejsce w Ogólnopolskim Konkursie „Szkoła Wolna od**

Używek”. A oto nazwiska uczniów i nauczycieli realizujących projekt: *Patryk Całka, Adrian Halka, Lukasz Płaza, Szymon Całka, Mikołaj Łakomy, Fabian Skura, Filip Jagodziński, Tomasz Witas, Michał Augustyn, Michał Piekarczyk, mgr Barbara Szafrąńska oraz mgr Dorota Markusiewicz*.

Uczniowie, którzy zaangażowali się w projekt stali się liderami działań antynikotynowych i antyalkoholowych wśród młodzieży szkolnej. Ich zachowanie jest wzorem do naśladowania dla wielu młodych ludzi. Dostarczają kolegom wzorców pomocnych w kształtowaniu zdrowego stylu życia, odpowiedniego dystansu do używania substancji psychoaktywnych (alkoholu, nikotyny, narkotyków).

Dbają o czystość środowiska i swojego miasta, a w swoje działania włączają młodzież szkolną.

7. OCENA Z ZAKRESU SANITARNEGO NADZORU ZAPOBIEGAWCZEGO

Działania prowadzone przez Sanitarny Nadzór Zapobiegawczy podejmowane są w ramach kontroli spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych przy wydawaniu opinii, postanowień i decyzji na wnioski organów administracji lub zainteresowanego podmiotu na poszczególnych etapach realizacji inwestycji. Ich celem jest egzekwowanie rozwiązań gwarantujących zapewnienie standardów, które nie stwarzają zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi w środowisku oraz obiektach przeznaczonych na pobyt ludzi. W 2018 roku ramach działań podejmowanych w obszarze objętym działaniem Sanitarnego Nadzoru Zapobiegawczego prowadzono i rozpatrywano sprawy dotyczące:

1. Opiniowano miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego:

W zakresie tym wydano 10 opinii sanitarnych dotyczących terenów położonych na terenie miasta i gminy Kolbuszowa, gminy Cmolas, opinie te dotyczyły: w 4 - uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko (1 - studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, 3 - miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego), w 6 opiniowania projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko (4 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, 2 - studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego),

W 2018 roku wydano 1 opinię negatywną o projekcie mpzp terenu pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną w Nowej Wsi, gmina Kolbuszowa, ze względu na możliwe uciążliwości zapachowe na terenie objętym wnioskiem.

2. Opiniowano wnioski, co do potrzeby i zakresu sporządzenia raportów o oddziaływaniu na środowisko:

Do PPIS w Kolbuszowej wpłynęło 19 wniosków w powyższym zakresie, wydano 19 opinii sanitarnych. W 3 przypadkach PPIS w Kolbuszowej stwierdził, że sporządzenie raportu jest wymagane. Tak było między innymi w przypadku przedsięwzięcia polegającego na zwiększeniu wydajności stacji demontażu pojazdów czy rozbudowy warsztatu samochodowego.

W opiniach określano zakres raportu zgodny z wymaganiami wynikającymi z art. w art. 66 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.

Opinie, w których nie stwierdzono potrzeby sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko dotyczyły między innymi: rozbudowy dróg gminnych, powiatowych, budowy farm fotowoltaicznych, budowy domów jednorodzinnych.

3. *Opiniowano projekty budowlane:*

Zaopiniowano pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych 2 projekty:

- budowa budynku usługowo-produkcyjnego (zakładu stolarskiego),
- budowa budynku hali produkcyjno-magazynowej wraz z częścią socjalną.

4. *Uczestniczono w odbiorze obiektów budowlanych:*

Przeprowadzono 13 kontroli w związku z dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych. Nie wnoszono sprzeciwu w związku z dopuszczeniem tych obiektów do użytkowania.

W ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2018 roku przeprowadzono 13 kontroli, wydano 15 decyzji płatniczych, oraz 47 opinii sanitarnych.